

Yaşam Ödevlerinizi Yaptınız mı?

“Ödev” kavramı, gelişim psikolojisinin “yaşam ödevleri” teriminden şüphelenmek için henüz yeterli bir vesiledir. Çünkü insan ender hallerde kendi kendine görev verir. İnsan, hayatı boyunca - bilinçli veya bilinçsiz - daima gelişmeye meyilli bir varlıktır. Gelişme arzusu insanın doğasında vardır. Bu özelliği ile insan diğer canlılardan ayrılır. Başka hiçbir canlıda bilinçli bir gelişme isteği yoktur. Doğduğu andan itibaren son nefesine kadar birçok gelişim evresinden geçen insan, çeşitli yaşam evrelerinin her birinde “yaşam ödevi” olarak tanımlanan ödevlerinin üstesinden gelmeye çalışır.

Bunların bazılarında başarılı olurken bazılarında istediği sonucu alamayabilir. Bu açıdan bakınca, hayat, zorlukları aşma süreci olarak görünmektedir. Ancak hayatımızda karşımıza çıkan her zorluğu bir yaşam ödevi gibi görmek doğru olmaz. Yaşam ödevi, her insanın yaşamındaki kritik noktaları kasteder. Örneğin, bir çocuğun okula başladığı gün, üniversite sınavına hazırlandığı dönem, ilk defa iş hayatına atıldığı gün, evlilik kararı alması veya emekli olduğu gün... bunların hepsi onun hayatında kritik anlardır. Çünkü bir yaşam döneminin sonuna gelmiştir ve yeni bir yaşam dönemine girmektedir.

Bu geçiş dönemleri arasındaki bağlantıları da anlamaya çalışır. Geride bıraktığı yaşam dönemini düşünür, analiz eder, bilanço çıkarır ve yeni yaşam döneminde eski hatalarını yapmamaya ve umut ettiği, planladığı hedeflerine erişmek için yeni kararlar almaya yönelir.

Kritik yaşam noktaları genellikle beklenir, yani bir sürpriz değildir. Çünkü daha önce milyonlarca kişi tarafından denenmiş, yaşanmıştır.

Dolayısıyla yaşam ödevleri ve bunlarla ilişkili kritik yaşam noktaları, aslında “özgür irademizle” seçtiğimiz yaşam anları veya dönemleri değildir. Daha ziyade toplum bunları bize dikte eder. Şu yaşta okula gideceksin, şu yaşta mezun olacaksın, şu yaşta askere gideceksin, şu yaşta çalışacaksın, şu yaşta evleneceksin, ebeveyn olacaksın, çocuğunu yetiştireceksin ve yaşın gelince arkana bakmadan emekliliğe ayrılacaksın.

Bunların hepsi yaşam ödevleri olarak bireyin kendisi tarafından değil, sosyal çevresi veya daha genel anlamıyla toplum tarafından tanımlanmışlardır ve özgür iradesiyle hareket ettiğini savunan insanın aslında bir hayal gördüğünün de kanıtlarıdır.

Gelişim ödevi kavramının ardında insanın sürekli gelişme isteği yoktur, daha ziyade toplumun taleplerine cevap vermesi gerektiğine inanan insanın - istese de istemese de yapmak zorunda olduğu şeylerdir. Eğer birey kendisine toplumun yüklediği bu yaşam ödevlerinin üstesinden “başarıyla” gelirse, o zaman geliştiği kabul edilir. Bu bağlamda “başarı”, bireyin tanımladığı bir şey değildir. Toplum neyi “başarılı” olarak kabul ettiyse ve birey bunu yerine getirdiyse, sosyal çevresi tarafından başarılı biri olarak görülür. Ters durumda ise başarısız sayılır.

Hayatın Kasım Ayı Geline

Yaşam süresinin uzaması ile sektörler arasındaki ilişki değişmektedir. Her ne kadar gençliğe odaklan sektörler ağırlıklı olsa da demografik yaşlanma bazı sektörlerde gözle görünür değişim yaratabildi. Özellikle kozmetik, estetik cerrahi, serbest zaman ve tatil hizmetleri sunan sektörlerde bu değişimi görmekteyiz.

Bireyin eğitim düzeyi ile boş zamanlarını değerlendirme girişimleri arasında sıkı bir bağlantı vardır. Bireyin eğitim yükseldikçe aktif yaşlanma çabaları artmaktadır. Bu yaşlılar, örneğin çeşitli eğitim kurslarına katılmaktadır, var olan hobilerini devam ettirmektedir veya yeni hobiler edinmektedir. Kültürel ve sosyal faaliyetlere katılım olanakları, seyahat ve tatil gibi imkanları daha iyi değerlendirmekte, öğrenmek, rahatlamak, dinlenmek ve eğlenmek, onların hayat felsefesi haline gelmektedir.

“Yaşamın Kasım ayı gelince ne yapılmalı? Durmamalı, yeniden başlamalı. Bir ev yapılmalı, bir kitap yazılmalı, bir hobi edinilmeli, ata binilmeli, Portekizce öğrenilmeli, ... heves duyulmalı ... Hava durumuna kızmak yerine, başka yerlere göç edilmeli” (Schneider 1999: akt. Tufan 2007).

Yaşlılığın Tarihçesi

Yeni Çağın erken dönemi: Yaşlılığın sefaleti

17.yüzyıl: Yaşlıya saygı

18.yüzyıl: Yaşlının taçlandırılması

19.yüzyıl: Yaşlının otoritesiz saygın kişiliği

20.yüzyıl: Yeni hedef gençlik (Borscheid, 1987, 1992)

21.yüzyıl: Yaşlı hakları (mı?)

GÖNÜLLÜ FLÜT HOCAMIZ LELYA BAYRAMOĞULLARI'NA ULUSLARARASI ÖDÜL

Akdeniz Üniversitesi 60+Tazelenme Üniversitesinde gönüllü flüt eğitmenliği yapmakta olan Doç. Dr. Lelya Bayramoğulları, önemli bir uluslararası ödülü 10 Ocak 2026'da törenle aldı. Ödülle ilgili <https://globalfluteawards.org/2025-awards/> sitesinde yayınlanan yazı, onun başarısını şöyle anlatıyor:

“Lelya Bayramoğulları, çağdaş flüt topluluğu içinde yaratıcılığı, iş birliğini ve katılımı ilham vermeye devam eden, süregelen sanatsal yolculuğuyla tanınıyor. 2025 yılındaki çalışmaları, yalnızca anlatısal yönüyle değil, doğrudan sanatsal yanıtıyla da öne çıkıyor.

Tanınmasının belirleyici bir özelliği, sanatının somut etkisidir: 2025 ödül yılı boyunca, birçok besteci özellikle ona ithafen yeni flüt eserleri yarattı. Bu besteler, performans, kayıt ve yaşayan repertuvara uzun vadeli katkı için yazılmış somut ilham eylemlerini temsil ediyor.

Yaşayan bestecilerle aktif iş birliğinin yanı sıra, Bayramoğulları performans, öğretim ve mentorluk alanlarında da derinden yer alıyor. Yaklaşımı, sürekliliği, sorumluluğu ve sanatsal varlığı vurgulayarak, anlık görünürlükten ziyade sürdürülebilir yaratıcı büyümeyi teşvik ediyor.

Küresel Flüt Mükemmellik Ödülleri, Lelya Bayramoğulları'nı, zaman içinde inşa edilen bütünlük, tutarlılık ve güven yoluyla yaratıcılığı, öğrenmeyi ve dinlemeyi motive etmeye devam eden sanatsal yaşamı nedeniyle **2025 İlham Verici Hikaye Ödülü** ile onurlandırıyor.”

Gönüllü olarak verdiği flüt dersleriyle ilgili, 2022 yılında Antalya Kadın Müzesine verdiği röportajda söylediklerini hatırlayalım:

“Yaşlıları hep çok sevmişimdir ve onlar benim yaşamımda hep en kıymetlilerimdir. 2019 yılında

bir konser vesilesi ile tanıştığım 60+Tazelenme Üniversitesi kurucu müdürü değerli hoca Sayın Prof. Dr. İsmail Tufan ile tanışmam 50 yaş ve 60 yaş üstüne Antalya'da ve Türkiye'de bir ilk olarak gönüllü Flüt eğitmenliğine başlamama sebep oldu. Yaşları 50 ile 80 yaş aralığında olan öğrencilerimin bazılarının hep içinde kalmış, bazıları ise “yapabilir miyim acaba?” diyerek bir merakla bu eğitime başlamışlar. Fakat tam üç ay sonra ülkemizde maalesef pandemi baş gösterdi. Pandemi boyunca bu süreçten en çok etkilenen büyüklerimize online dersler vererek onları yalnız bırakmadım. Hem onlara destek oldum hem de bu süreçte yeniden bir şeyler üreterek kendimi topluma karşı daha faydalı hissettim. İlk başta öğrenilen basit çocuk şarkılarını torunlarının doğum günlerinde çalarak onlara sürprizler yapıyorlardı. Hatta artık arkadaşlarının sevdiği bir şarkıyı çalarak onları mutlu edebiliyorlar. Hayatlarının güz döneminde onlara flütle, müzikle baharı yaşatabilmek, tattırabilmek benim için paha biçilemez bir mutluluk...”

Değerli Lelya Hocamızı tebrik eder, başarılarının devamını dileriz.

İnternet Dolandırıcılarına Dikkat: Yaşlılar Hedefte!

Günümüzde internetin yaygınlaşmasıyla birlikte, maalesef dolandırıcılar da dijital ortamda aktif bir şekilde faaliyet gösteriyor. Özellikle yaşlı bireyler, teknolojiye olan güven eksikliği ve bilgi yetersizliği nedeniyle dolandırıcılık saldırılarına daha açık hale gelebiliyor. Son zamanlarda yaşanan olaylar, internet üzerinden kandırılan yaşlıların sayısının arttığını gösteriyor.

Yaşlı bireylerin sıklıkla mağdur olduğu dolandırıcılık türleri arasında, sahte çevrimiçi satışlar, sahte çekilişler ve sahte teknik destek hizmetleri bulunuyor. Dolandırıcılar, kurbanlarını genellikle kandırmak için güvenilir görünen web siteleri, e-postalar veya telefon aramaları aracılığıyla hedef alıyorlar.

Geçtiğimiz haftalarda yaşanan bir olayda, 75 yaşındaki bir kadın, internet üzerinden yaptığı bir alışveriş sırasında sahte bir web sitesine yönlendirilerek kredi kartı bilgilerini paylaştı. Kısa bir süre sonra banka hesabından yüklü miktarda para çekildiğini fark eden kadın, dolandırıldığını anladığında iş işten geçmişti.

Benzer şekilde, başka bir örnekte ise 80 yaşındaki bir adam, telefonuna gelen sahte bir arama sonucunda, teknik destek hizmeti almak için bilgisayarına uzaktan erişim izni verdi. Dolandırıcılar, bilgisayarına kötü amaçlı yazılım yükleyerek kişisel ve finansal bilgilerini ele geçirdiler.

Yaşlı bireyleri internet dolandırıcılığına karşı korumanın önemli yollarından biri, bilinçlendirme ve eğitimidir. Yaşlıların, sahte web sitelerini, şüpheli e-postaları ve telefon dolandırıcılığı girişimlerini tanıyabilmesi için düzenli olarak bilgilendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, güvenilir internet güvenlik yazılımlarının kullanılması ve çevrimiçi işlemlerde dikkatli olunması da önemlidir.

Sonuç olarak, yaşlı bireylerin internet dolandırıcılarının kurbanı olmamaları için dikkatli olmaları ve şüpheli durumlarda güvenilir kaynaklardan yardım almaları gerekmektedir. Toplum olarak, yaşlıları dijital güvenlik konusunda bilinçlendirmek ve korumak için çaba göstermeliyiz.